

1 грудня Альянс громадського здоров'я (Альянс) відзначає 25 років. Щоб відзначити цю знаменну подію, ми ділимося 12 найважливішими досягненнями нашої роботи в регіоні СЕЦА за ці роки. Ці досягнення стали можливими завдяки неймовірному партнерству та довірі на регіональному та національному рівнях, технічній досконалості та наполегливості. Ми дякуємо нашим колегам з СЕЦА за ті значні досягнення, яких ми змогли досягти разом!

1. ВПЕРШЕ ВПРОВАДИЛИ ДКП У 3 КРАЇНАХ, УСПІШНО ПРОСУВАЮЧИ ДКП З ВИКОРИСТАННЯМ ПРЕПАРАТІВ ТРИВАЛОЇ ДІЇ ТА НИЗЬКОПОРОГОВИХ МОДЕЛЕЙ

У 2021–2024 роках Північна Македонія (214 клієнтів), Боснія і Герцеговина (69 клієнтів) та Чорногорія (65 клієнтів) успішно випробували послугу ДКП серед МСМ за підтримки Альянсу. Препарати для ДКП були закуплені в 10 разів дешевше комерційних цін на АРТ через проект SoS 2.0 і партнерів, підтримуваних ВООЗ. В Україні завдяки адвокації в рамках проекту SoS 2.0 вдалося запустити ДКП з використанням ін'єкційного препарату тривалої дії каботегравіру (СAB-LA) для 200 ЧСЧ у Києві та Львові за підтримки Центру громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я та Альянсу. Робота супроводжувалася інформаційною кампанією. У Казахстані в рамках проекту iSoS була запущена нова модель, що покращує доступ до ДКП для мігрантів (57 клієнтів), забезпечує конфіденційне тестування на базі НУО, надання ваучерів на отримання препарату в аптеці та інтеграцію даних у національну систему.

2. ВИКОРИСТОВУВАЛИ ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В БОРОТБІ З ВІЛ У КРАЇНАХ СЕЦА ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЛЬШ ЯКІСНИХ ДАНИХ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ПРОГРАМАМИ

У Киргизстані та Таджикистані була розроблена та запущена Національна система профілактики, лікування та підтримки ВІЛ-інфікованих на основі DHIS2, у 2025 році в Грузії також був запущений пілотний проект на базі GHRN. Вона дозволяє збирати (в автономному та онлайн-режимі, в тому числі на мобільних пристроях), зберігати, аналізувати та презентувати всі необхідні дані про надання послуг по всій країні. На даний момент у трьох країнах зареєстровано понад 60 тисяч клієнтів і 380 тисяч подій.

Було розроблено два регіональних мультинаціональних рішення — Регіональна панель даних щодо ВІЛ та портал референтних цін на АРТ. Наразі Регіональна панель містить дані про профілактику та лікування, порушення прав людини, соціальне контракування та перехідний період у Молдові та Україні, а Портал референтних цін — дані по Молдові, Україні, Киргизстану та Казахстану за 2021 (2022) — 2024 роки.

3. РОЗРОБИЛИ ВІРТУАЛЬНОГО СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА ДЛЯ РЕАГУВАННЯ НА ВІЛ У КРАЇНАХ СЕЦА

<https://twiin.aplh.org.ua>

У 2024 році в Україні був розроблений та запущений цифровий помічник TWIIN на основі штучного інтелекту, який надає точну та актуальну інформацію з усіх тем, пов'язаних з ВІЛ та здоров'ям ключових груп населення, правами, гендерними питаннями, вживанням наркотиків тощо. Він залучив понад 10 тисяч користувачів.

4. ЗНИЗИЛИ ЦІНИ НА АРТ ДЛЯ ЕКОНОМІЇ КОШТІВ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЖЛИВОСТІ РОЗШИРЕННЯ ПРОГРАМ

У країнах СЕЦА (Білорусь, Грузія, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Таджикистан, Україна, Узбекистан) загальна **економія на закупівлі АРВ-препаратів** у 2019-2021 роках в результаті ефективних адвокаційних заходів, переговорів з фармацевтичними компаніями, виробниками та виробниками генериків перевищила **15 млн доларів США**. Середня вартість лікування одного пацієнта в регіоні знизилася з 264 доларів США в 2018 році до 190 доларів США в 2021 році.

5. ПРИСКОРИЛИ ВІДПОВІДЬ НА ВІЛ У 34 МІСТАХ РЕГІОНУ СЕЦА

Починаючи з 2017 року, за підтримки Альянсу 34 муніципалітети приєдналися до сім'ї Fast Track Cities (FTC), підписавши Паризьку декларацію в 13 країнах з регіонів ВЕЦА та ПСС, а саме: Одеса, Дніпро та Кривий Ріг (Україна), Алмати (Казахстан), Тбілісі (Грузія), Кишинів і Бельці (Молдова), Ош (Киргизстан), Світлогорськ (Білорусь), Подгориця, Бар і Бієло-Поле (Чорногорія), Скоп'є (Північна Македонія), Сараєво, Мостар і Бієліна (Боснія і Герцеговина), Сомбор, Крагуєвац, Звездара, Суботиця, Нови-Сад, Шабац, Стари-Град, Заечар, Нови-Пазар і Ніш (Сербія), Ташкент і Самарканд (Узбекистан), Куляб і Хорог (Таджикистан), Колонья, Дуррес, Поградец і Шкодер (Албанія). Міста розробили та реалізували муніципальні програми щодо ВІЛ, спрямовані на досягнення показників 95-95-95. З місцевих бюджетів на програми з ВІЛ в рамках FTC було виділено 6,7 млн доларів США.

6. ПІДНЯЛИ АДВОКАЦІЮ В СФЕРІ ПОЛІТИКИ В ОБЛАСТІ НАРКОТИКІВ НА НАЙВИЩІЙ РІВЕНЬ

Комісія з наркополітики в регіоні СЕЦА за підтримки Альянсу громадського здоров'я провела низку політичних візитів високого рівня до країн, що призвело до скасування примусового лікування та змінення системи реєстрації наркотиків на динамічний моніторинг у Киргизстані, стабілізації опіоїдної замісної терапії (ОЗТ) в Казахстані та розробці нових стратегій у сфері наркотиків в Україні та Молдові. Комісія підвищує впізнаваність регіону на міжнародних платформах, таких як щорічні сесії Комісії ООН з наркотичних засобів, шляхом організації паралельних заходів, закулісної пропаганди та підготовки ключових програмних документів, включаючи Керівні принципи щодо ефективної та гуманної політики у сфері наркотиків у Східній та Центральній Європі та Центральній Азії та Що таке зменшення шкоди? Позиційний документ Східно- та Центральноєвропейської та Центральноазійської Комісії з питань наркотичної політики.

7. РЕЄСТРУВАЛИ ТА РЕАГУВАЛИ НА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО КЛЮЧОВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

REAct – механізм моніторингу та реагування на бар'єри в доступі до медичних послуг, спричинені порушеннями прав людини, дискримінацією та стигматизацією – був успішно впроваджений у 14 країнах Східної Європи, Балканського регіону, Південного Кавказу та Центральної Азії. З моменту його впровадження в регіоні в 2019 році було зареєстровано понад 30 тисяч випадків порушень, з яких в цілому 55% були вирішені. Цей надійний механізм став найповнішим джерелом даних у регіоні, що дозволяє проводити ефективну, засновану на фактах адвокацію. Він також дозволяє відстежувати тенденції та проблеми в режимі реального часу, що дає можливість своєчасно коригувати програми та вживати оперативних заходів щодо захисту інтересів.

8. ПІДТРИМАЛИ ГОЛОСИ РЕГІОНАЛЬНИХ МЕРЕЖ КЛЮЧОВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

З 2017 року Альянс надає підтримку регіональним мережам ключових груп населення як важливим гравцям у сфері адвокації, реагування та мобілізації у сфері ВІЛ. Протягом цих років ЄСЛУН, ЄАЗШ, ЕСОМ, ЄЖМС, ЕКРС, Регіональна група по здоров'ю мігрантів, SEE RCN постійно отримували підтримку в проведенні адвокаційних заходів та представленні голосу своїх громад у регіоні.

9. СТВОРИЛИ МОДЕЛЬ, ЩО ДОЗВОЛЯЄ ЗРОБИТИ ЛІКУВАННЯ ГЕПАТИТУ С РЕАЛЬНІСТЮ ДЛЯ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ВЖИВАЮТЬ НАРКОТИКИ

Альянс зробив внесок у впровадження спрощеного алгоритму тестування та лікування гепатиту С для людей, які вживають наркотики. Програма охоплює ЛВІН у громаді та ув'язнених у Киргизстані і дозволить пролікувати близько 1000 осіб, ставши моделлю для країн СЕЦА в області заходів боротьби з гепатитом С серед ЛВІН.

10. ЗМЕНШИЛИ ВПЛИВ COVID-19

У відповідь на пандемію COVID-19 проект SoS забезпечив безперервність надання послуг ключовим групам населення в країнах СЕЦА. У 2021–2022 роках для **10 країн** було закуплено понад **200 тисяч експрес-тестів на SARS-CoV-2**. Для мінімізації контактів були впроваджені безконтактні рішення: у Молдові та Чорногорії було встановлено **13 вендингових автоматів** для розповсюдження засобів профілактики COVID-19 та ВІЛ, а в Боснії та Герцеговині була підтримана телемедична платформа mHealth для онлайн-консультацій. У **9 країнах** були створені **кризові служби** для жінок, які вживають наркотики і зазнають насильства, а також **притулки** для представників ЛГБТК+. Альянс підтримував доставки комбінованих тестів, цифрові рішення, низькопорогові послуги та захисні механізми для ключових груп населення, адаптувавши профілактику ВІЛ до пандемії.

11. СПРИЯЛИ ПЕРЕХОДУ НА НАЦІОНАЛЬНЕ ФІНАНСУВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ БЮДЖЕТНОЇ АДВОКАЦІЇ

Альянс використовував низку інструментів, інтервенції з оцінки вартості послуг, розробку стандартів і положень, розробку законодавства, адвокацію включення до національних бюджетів, роботу зі страховими схемами, сприяння впровадженню результатів OPTIMA для забезпечення цілеспрямованого виділення коштів на програми з ВІЛ. У 2022–2024 роках на програми з ВІЛ через механізми соціального контракування було виділено понад 9 млн доларів США.

12. ЗАБЕЗПЕЧИЛИ БЕЗПЕРЕРВНІСТЬ ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ НАВІТЬ В УМОВАХ КОНФЛІКТІВ

Альянс створив HelpNOW Hub — онлайн-навігатор і телемедичну службу, створену лікарями для українців, які живуть з ВІЛ, і ключових груп населення, які втекли від війни в Україні. Понад 50 тисяч випадків були підтримані та отримали рішення в 50 країнах світу. Альянс підтримував розробку та функціонування системи дистанційної реєстрації ЛЖВ, призначення та надання АРТ для мігрантів у країнах СЕЦА. Ця послуга офіційно доступна для мігрантів з Казахстану, Киргизстану та Таджикистану.

Дізнайтеся більше про поточну діяльність регіонального партнерства iSoS – isos.apph.org.ua

#ISOS EMPOWERING & INNOVATIONS

Альянс громадського здоров'я висловлює захоплення і вдячність за неймовірну роботу всіх наших колег, всіх імплементаційних партнерів, мереж спільнот і громадянського суспільства, співробітників НУО і соціальних працівників, лікарів і медсестер! Ви неймовірні!

Всі великі досягнення ми зробили разом! Ми також дякуємо державним установам, агентствам ООН та іншим міжнародним організаціям.

Ми висловлюємо щиру вдячність за важливу підтримку наших донорів, ваше фінансування є надзвичайно важливим для підтримки заходів з протидії ВІЛ та туберкульозу в Східній Європі та Центральній Азії! **ВЕЛИЧЕЗНА ПОДЯКА** Глобальному фонду, UNITAID, Aidsfonds, Frontline AIDS, EATG, Robert Carr Fund

